

TOOLBOX

Aanspreken op onveilig gedrag

Uit onderzoek blijkt dat ons gedrag in grote mate bepaald wordt door onze (werk)omgeving en door beschikbare middelen en mogelijkheden. Dit gebeurt meestal onbewust.

Onze wil, kennis en ervaring beïnvloedt ons gedrag maar voor een klein deel! Dit is nog nauwelijks doorgedrongen bij veiligheidskundigen en managers. Het heeft dus nog veel potentie om veilig gedrag bij werknemers en onderaannemers te realiseren.

De werkomgeving en beschikbare middelen en mogelijkheden bepalen dus voor 80% het gedrag van een persoon. Het onderstaande voorbeeld uit de praktijk laat zien hoe invloeden van buitenaf een rol spelen:

Noud, een 23 jarige monteur, is werkzaam in de installatie. Zijn taak is het aanbrengen en het vastzetten van leidingen. Om deze leidingen vast te zetten, maakt hij gebruik van een klopboormachine met stofafzuiging. De benodigde gehoorbescherming is aanwezig.

Noud bleek erg gevoelig voor de reacties van zijn collega's. Zij noemden hem een 'mietje' omdat hij gehoorbescherming droeg. Zij deden dit namelijk niet en hadden nergens last. 'Zolang je maar tijdens het boren je mond open houdt zodat de druk weg kan' was hun argument.

Het gevolg was dat Noud alleen zijn gehoorbescherming droeg wanneer zijn collega's er niet waren. Terwijl hijzelf toch liever de gehoorbescherming droeg, was de sociale druk, opgelegd door de oudere collega's, voor hem te groot.

Observeren

Hoe veilig mensen werken kunnen we erken door naar hen te kijken en hen te observeren. Observeren van het gedrag van werknemers is belangrijk om te beoordelen of ze de veiligheid op de werkplek goed geregeld hebben. Door te kijken, te praten én te begrijpen waarom werknemers zich zo gedragen, kun je veilig gedrag versterken. Door er gezamenlijk over te praten (met bijvoorbeeld een schouderklopje bij veilig gedrag) kun je onveilig gedrag beïnvloeden.

Gewenst gedrag

Bij veiligheid gaat het erom je te houden aan bepaalde basisregels.

Er zijn 5 basisregels (principes) voor veiligheid en gezondheid opgesteld om je daarbij te helpen:

1. Veilig en gezond werken kan altijd;
2. Veiligheid kost tijd;
3. Veilig werken doe je samen;
4. We spreken elkaar aan op onveilig gedrag en onveilige situaties;
5. Veiligheid zit in je, ook buiten werktijd!

Aanspreken

Let bij het aanspreken altijd op de onderstaande punten.

1. Spreek je collega's op de juiste manier aan. Daardoor gaan zij "nadenken".
2. Vraag niet: Wat doe je nu? Dit kan als afkeurend worden ervaren. Beter is: waarom doe je dit, wat denk je dat de gevolgen kunnen zijn, hoe zou dit beter kunnen volgens jou?
3. Gedrag is direct te beïnvloeden door elke keer samen toezicht te houden op de naleving van de regels.

Actie = reactie

1. Niets doen is geen optie. Als medewerker voel je jezelf verantwoordelijk voor alle onveilige situaties en/of onveilige handelingen, dus niet alleen voor die van jezelf.
2. Melden bij de uitvoerder/chef doe je niet meteen! Je spreekt eerst je collega zelf aan op zijn gedrag en probeert hier samen uit te komen.
3. Als je merkt dat je collega door jouw moeite er toch niets mee doet of de kantjes er vanaf loopt, dan houdt jouw inspanning op en moet het anders opgelost worden.
4. Je hebt namelijk bij onveilige situaties wel de plicht om het te melden aan je uitvoerder/chef.
5. Zo kan iedereen zeggen wat hij ervan vindt en kunnen jullie samen afspraken maken om de werkplek opgeruimd en netjes te houden.

Wat zou jij doen?

Onderstaand lees je een aantal stellingen die gaan over het aanspreken op onveilig gedrag. Bespreek deze eens met je collega's en hoor wat zij zouden doen.

1. Een groepje medewerkers staat te roken bij de opslag van gevaarlijke stoffen in het magazijn. Ondanks het feit dat het rookverbod geldt binnen het hek, wordt hier toch vaak gerookt door collega's. Je loopt voorbij op het moment dat de eerste zijn sigaret wil gaan aansteken.
 - Wat zou jij doen?
2. Een leidinggevende loopt voor de 2e keer deze week met bezoekers zonder helm en veiligheidsschoenen over de bouwplaats.
 - Wat zou jij doen?
3. Een van de collega's staat in een hoogwerker zonder zijn veiligheidsharnas in combinatie met een positioneringslijn te gebruiken. Het is namelijk niet verplicht maar wel aan te raden om deze middelen te dragen en jezelf te zekeren aan de werkbak zodat je simpelweg niet uit de werkbak kunt vallen.
 - Wat zou jij doen?

Let op elkaar en spreek elkaar aan op onveilige situaties en onveilig gedrag!